

24 IANUARIE.

CUVÂNTARE

ROSTITĂ LA BANCHETUL

DAT DE

SOCIETATEA CARPAȚII

ȘI

LIGA CULTURALA

de

ALEXANDRU G. DJUVARA

BRAILA,

ÎNȚEA TIPO-LITH. PERICLES M. PESTEMALÇIOGLU

1892.

24 IANUARIE.

Fraților,

Ași voi să încerc a generalisa frumoasa lecțiune de istorie națională, ce s'a dat astă séră în mijlocul nostru, și se trag dintr'ânsa uă lecțiune — nu mai generósă și mai caldă, — dar uă lecțiune mai înaltă pentru istoria și dreptul ginților.

Veacul nostru a moștenit de la veacurile ce s'aũ șters pentru omenire, un noian de greutăți, uă serie de probleme, pe cari spiritul modern al popoarelor le-a rezolvat prin aplicarea unei morale mai generóse și mai drepte.

Printre aceste greutăți, printre aceste probleme, nu cunosc nici unul care să întreacă,

ca semnătate și ca urmare, problemul independenței popoarelor, problemul reînvierii no-
roadelor, atâta vreme subjugate, și de uă dată,
ca prin farmec, ridicate în picioare sub acți-
unea simțului de naționalitate deșteptat și
consfințit.

Neatârhnarea fraților noștri de rasă de pe
malurile Tibrului, unitatea Italiei; unitatea Ger-
manii; Independența Grecii—patria artelor și
a civilizațiunii vechi. Independența de fapt a
Bulgarii, răsărită pe câmpiile stropite cu sân-
gele dorobanțului Român, independența care
nădăjduesc și urez să fie în curând recunos-
cută de toți;—iată câte-va din problemele de
căpetenie rezolvate de veacul nostru, câte-va
din titlurile sële de glorie în cartea nemuri-
toare a neamurilor.

Când serbătorim pe 24 Ianuarie, nu ser-
bătorim numai uă aniversare națională a nős-
tră, data începutului de aplicațiune a unei dor-
rințe intime a românismului, facem mai mult:
proclamăm și serbătorim *principiul naționali-
tăților*, singura nădejde de schimbare pacinică
a stării internaționale de astăzi, singurul li-

man pentru cei ce osândesc nedreptatea și vor să ocolească rezolvarea violentă a criselor dintre popoare.

Puteți să serbătoriți pe 24 Ianuarie, fără să măhniți pe nimeni. Popor în tot de una îngăduitor, pământ în tot de una ospitalier: iată ce au găsit la noi prigonii și pribegii din alte țări. Toleranța noastră pentru streini, sprijinul ce am dat și vom da celor slabi: iată titluri de mândrie ale poporului român.

Puteți să serbătoriți pe 24 Ianurie în liniște și cu frăție: pe fruntea voastră nu va trece nici uă umbră și în inima voastră nu va incolți nici un regret, căci faceți parte dintr'o națiune care respectând dreptul la viață a celor l'alte popoare, are mândria să proclame principiul naționalităților, știind că nici uă cracă ruptă din altă tulpină nu zace veștejită pe pământul Româniî, că nici uă bucată tăiată din trupul altui neam, nu tresaltă, caldă încă de sângele vărsat, pe pământul țării unde românismul s'a ridicat în picioare.

Veselia zilei de 24 Ianuarie, seamănă pentru noi, serbătorii de familie la care fie care merge

cu conștiința împăcată, că, închinând viitorului și ciocnind un pahar, nu astupă cu sgomotul serbătorii, jalea glasurilor celor care suferă și stau îngenunchiați sub greutatea proprii noastre nedreptăți.

Na-ați zis că suntem aci la Dunăre urmașii unui neam mare, că venim de pe malurile Tibrului, că Roma eternă a fost leagănul străbun. Și eu vă zic, că nu suntem un popor; noi suntem o minune, suntem un dar Dumnezeuesc. Un dar Dumnezeuesc, căci am căzut din înălțimea cerului în picături curate de plôie, în rouă limpede și strălucitoare, și pe piscuri de munte, ne-am prins în ghețarii nemuritori, iar din înălțimea Carpaților am curs din steiul cu ninsoare, ne-am revărsat *pe amândouă poalele munților* și în valuri vii am fecundat văile de le-am făcut înflorite și mănoase și am umplut pământul de-oparte și de cea-l-altă a Carpaților de glorie strebună și de românism!

Cât va cadea roua din ceruri, și cât vor fi ghețării pe piscuri — atât va curge în valuri nesecate limba și naționalitatea neamului românesc.

V'am spus, că suntem o minune: am apărat cu piepturile noastre viața de muncă a occidentului civilizat; am dat popoarelor Europei, prin suferințele și prin vitejia noastră, puțința de a se desvolta; și când astăzi mergem la focarele lor și luăm lumina, ele nu fac de cât ne restituie un bine pe care timp de veacuri l'a priimit de la noi.

Am însemnat aci la Dunăre hotarul de împotrivire la potopul de invaziuni, și dacă Dunărea nu a ajuns în mare sleită și lesne de trecut, este că românismul căzut în valuri din vârful Carpaților a hrănit-o neîntreput și i-a lătit malurile fără preget și fără odihnă.

Căci, cea ce nu a putut face Dunărea, a făcut-o neamul românesc.

Cea ce nu poate face o Dunăre, cea ce nu poate face un munte, o face conștiința națională, o face cugetul luminat și deștep al poporului care 'și cunoaște țelul și își urmărește menirea.

Pentru principiul sfânt al naționalității să ridicăm dar paharul sus; să bem pentru desăvârșirea liberării neamurilor, să bem cu încredere

și cu conștiință împăcată; când serbătorim principiul naționalității departe de a agita o idee de vrajbă, proclamăm un principiu pacific: căci nu p^ote fi pace, acolo unde nu este dreptate, și nu poate domni justiția, acolo unde sunt apăsători și apăsati, acolo unde genuchiul unui neam stă pe pieptul altui neam, acolo unde o naționalitate înădușe aspirațiunile unei alte naționalități.

Fraților,

Am fost în trecut o punte, o trecătoare; astăzi suntem un șanț.

Se ridicăm paharele sus, cu curagiū, căci nici apele nici munții nu pot împiedica, nici învinge, conștiința unei naționalități!